

לפיכך, תוכלו לראות כי המידע המוצג
הוא מידע כללי, ואינו מהווה ייעוץ או
המלצה. המידע המוצג אינו מהווה
הבטחה או אחריות. המידע המוצג
אינו מהווה חלק מהצעת השקעה או
החזקה, ואינו מהווה חלק מהצעת
הלוואה או אחריות.

לפיכך, תוכלו לראות כי המידע המוצג

הוא מידע כללי, ואינו מהווה ייעוץ או
המלצה. המידע המוצג אינו מהווה
הבטחה או אחריות. המידע המוצג
אינו מהווה חלק מהצעת השקעה או
החזקה, ואינו מהווה חלק מהצעת
הלוואה או אחריות.

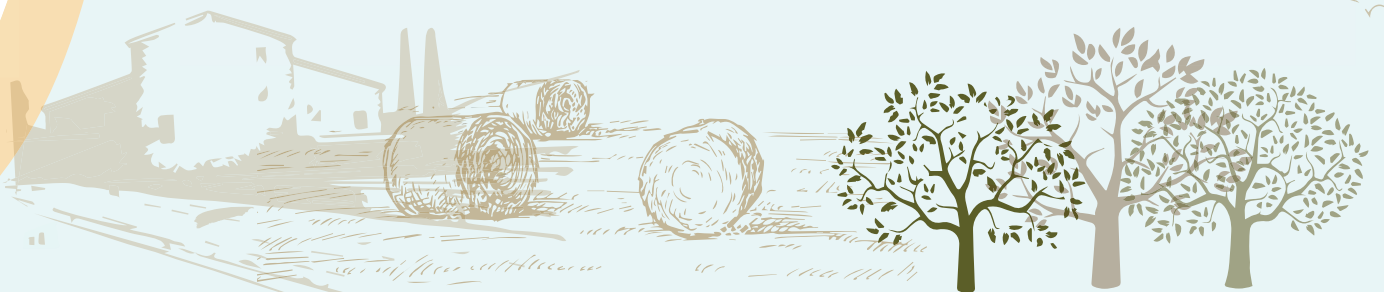
השאלה: הקבוצים

צפו בקישור הנדקות הראשונות של הסרטון 'קטן עלינו - בעד ונגד
תלבשת אחידה':

א. מה דעתכם על תלבשת אחידה בבית הספר?
ב. איך אפשר לדאוג שכלם יהיו שווים וגם לשמור את היחודיות של כל אחד
ואחד? האם זה אפשרי בכלל, לדעתכם?
ג. האם אתם חיים בחברה שכלם בה שווים? במה הם שווים ובמה יש פערים
ביניהם?

ישוב הארץ

שלום, ילדים. שמי מרים ברץ. נולדתי לפני כ-120 שנה באוקראינה. עוד כשהייתי בת 12 חלמתי לעלות לארץ ישראל, בעקבות אחי הגדולים. ואכן, כשבגרתי מעט, בגיל 17, עליתי גם אני לארץ ישראל.

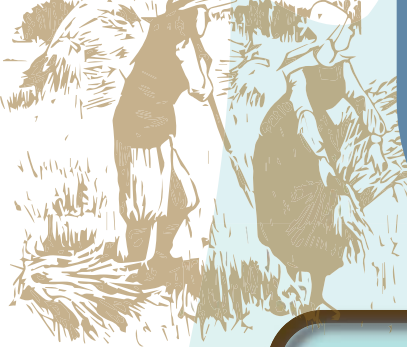
מקומות רבים שבקשתי לעבד בהם בארץ התנגדו לכן. אמרו שזו עבודה קשה שמתאימה רק לגברים. אבל אני התעקשתי, והתחלתי לעבד בקטף בפרדסים. גם כשעברתי עם חברי לחנות כנרת, בקשתי לעבד כמו כל הגברים בחקלאות, ולא להיות אחראית רק על ענייני הבית.

אחד הרעיונות שפתחנו בכנרת, ולאחר מכן גם בדגניה, היה רעיון השתפות והשויון של חברי הקבוצה. היחודיות של הקבוצה שלנו, אשר בעקבותיה קמו קבוצים וקבוצות רבות אחרות, הייתה שלחברי הקבוצה אין בכלל רכוש פרטי. במקום לעבד, לקבל משכורת ולקנות דברים בכסף הזה, הייתה בקבוצה שיטה אחרת: כל חברי הקבוצה עבדו בכל מיני תפקידים, וכל ההכנסות (ממכירת היבול או מתעשייה אחרת) היו משתפות לכל חברי הקבוצה. האמנו שככה אנחנו בונים חברה מופת, חברה שפועלת בצורה הנעלה והטובה ביותר.

כן, למשל, באחת התקופות שהייתי אחראית על נהול המשק, דאגתי לקנות לכל אחד ואחת את מה שהיה חסר להם - לאחת קניתי נעלים, לאחד מכנסים...

מרים ברץ ברפת
ארכיון קיבוץ דגניה א

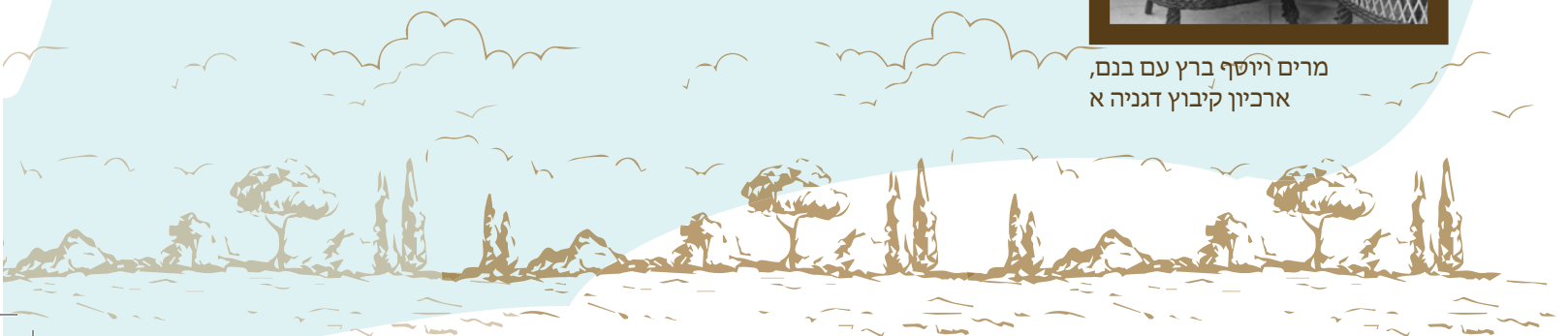
- א. האם הייתם רוצים לגור בקבוצה, כמו שתארה מרים ברץ בדבריה? מדוע?
- ב. מהם היתרונות של חיים במקום שכזה, ומהם החסרונות?
- ג. חשבו על ערכים מרכזיים שעומדים ביסוד דבריה של מרים ברץ (למשל, שוויון), והסבירו באילו מובנים היא הגשימה ערכים אלו בחייה.

לצד הדברים היפים הללו, הרעיון של השוויון והשתפות בכל יכול להראות קיצוני ועשוי לגרם להתנגדות. כן, למשל, בדגניה, הקבוצה הראשון בישראל, היינו אני ויוסף, בן זוגי, ההורים הראשונים. כשבגנו נולד התיחסנו אליו כלנו (כן, גם אנחנו, ההורים) כאל הילד של חברי הקבוצה כלה ולא רק שלנו. לימים הוביל הרעיון הזה לכך שהילדים בקבוצים לא ישנו עם הוריהם אלא בלינה משתפת בבתי ילדים.

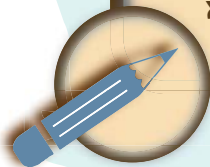
ברבות השנים הפסקה הלינה המשתפת וילדי הקבוצים התחילו לישון עם המשפחה שלהם. אפשר לומר שהמתח הזה בין המקום האיש, המשפחתי, המיוחד לכל אחד ואחת, לבין הרצון לחיות עם כלם באופן שווה, הוא גם זה שגרם לקבוצים רבים לאבד מהאפי המיוחד שלהם ולהפוך במובנים רבים לישובים רגילים, ישובים שערך השתפות והשוויון בהם אינם במרכז עוד, ושהחיים שם מתנהלים כמו בכל ישוב אחר.

מרים ויוסף ברץ עם בנם,
ארכיון קיבוץ דגניה א

① ԸՆԹԱԴԱՆԱԾ ԸՄԵԼԵՐ ԼՍՍԵԼ ԸՅԼԵՆԱԾ ԵՔԱԼԷ
 -ՔԻՇԻ ԸՇԼԱԾՆ ԴՅ ԵԴԴՆԱԾ ԵՄՍՆ ԸՆԵՆԱԾ ԸՄԱԾ ԵՔԱԼԷ
 -ԸՆԾ ԸՇԼԱԾՆ ԸԵԶԻ ԸՅԼԵՆԱԾ ԵՔԱԼԷ
Ք ԸՇԼԵՆԱԾ ԵՔԱԼ ԵԶ ՔԵԾԵ:

ፎካል ፎካል ፎካል፡

כגשמת ברוך/ס: הקמת העיר תל אביב:

צָפוּ בַּסֶּרְטוֹן 'הָעִיר תֵּל אָבִיב - 100 שָׁנִים ב־15 דִּקּוֹת':

א. מָה אַתֶּם רוֹאִים בְּסֶרְטוֹן? מָהֶם הָרֶשָׁמִים שֶׁלָּכֶם עַל הָאָנָשִׁים, הַבְּנֵינִים, הַתַּחְבּוּרָה, מְקוֹמוֹת הָעֵבֹדָה, מְקוֹמוֹת הַבְּלוּי?

ב. בְּמָה מְקוֹם מְגוּרֵיכֶם דּוֹמֶה לְמְקוֹמוֹת הַמַּצְגִּים בְּסֶרְטוֹן וְבָהּ הוּא שׁוֹנָה?

ג. מָה מִיחָד בְּעִיר תֵּל אָבִיב לַעֲמֵת עָרִים אֲחֵרוֹת בְּיִשְׂרָאֵל?

ישנן בארץ

שלום, ילדים. שמי מאיר דיזנגוף. נולדתי במולדובה (מדינה ליד רומניה ואוקראינה) לפני למעלה מ-150 שנה. גם אני, כמו רבים מחברי, התחנכתי בילדותי חנוך יהודי מסרתי, אבל בבגרותי התאהבתי ברעיון הציוני, עליתי לארץ והתיישבתי ביפו. יפו הייתה עיר ערבית וישבו בה גם יהודים.

כשהייתי כמעט בן חמשים עלה לארץ עקיבא אריה וייס והתיישב גם בן ביפו. הייתה לו תכנית יחודית: הוא רצה להקים שכונה חדשה, שכונה עברית לצד יפו. גם אני הצטרפתי אליו והקמתי את ביתי בשכונה החדשה, ברחוב רוטשילד מספר 16. חיש מהר נבחרתי לתפקיד ראש ועד השכונה, ובהמשך, לתפקיד ראש המועצה וראש העיר.

לאט-לאט הבנו שאנחנו רוצים להרחיב את תל אביב משכונה, או ישוב, לעיר, ובעצם להקים עיר עברית גדולה וחשובה, עיר שתהיה העיר החדשה של הישוב היהודי בארץ.

ובאמת, עם שתפים רבים לדרך, וכמוכר עם עולים רבים שהביאו את כל יכולותיהם וכשרונותיהם לתל אביב, הצלחנו להפוך אותה לעיר עברית גדולה ומשגשגת. נהגנו לכנות אותה 'העיר העברית הראשונה'.

עולים רבים התיישבו בעיר ופתחו בה בתי חרשת ומפעלים, והצלחנו למשוך אליה סוחרים ואנשי תרבות כמו חיים נחמן ביאליק, המשורר הלאומי שאתם בודאי מכירים. הקפדנו שבעיר תהיה תרבות עברית, שהשפה השלטת ברחוב תהיה עברית, ושיוקמו בה בתי תרבות עבריים.

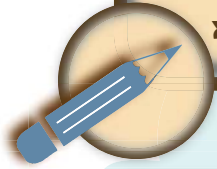
אני רוצה להצטרף לדבריו הנפלאים של 'אבי העיר', כפי שרבים בנו אותו, ראש העיר מאיר דיזנגוף, אבל קדם כל אציג את עצמי: שמי חנה רובינא, ואני, עם כל הצניעות, הייתי הבוכבת הגדולה של תאטרון 'הבימה' שהוקם בתל אביב לפני כמעט מאה שנה. אנחנו לא היינו התאטרון העברי הראשון, ואפילו לא התאטרון הראשון בתל אביב, אבל לאט-לאט הצלחנו להוביל את התאטרונות בארץ, עד שבתקופה שאחרי קום המדינה כבר היינו התאטרון הלאומי.

אבל לא באתי לכאן כדי להתפאר, אלא כדי להסביר עוד קצת על יחודה של תל אביב למול הישובים היהודיים האחרים בארץ באותה תקופה.

תאטרון הוא לא דבר שאפשר למצא בכל ישוב, אלא בעקר בערים הגדולות, וכך גם מוסדות חנוך גדולים וחשובים. ובאמת, באותם ימים היו כמה ערים בישראל, למשל ירושלים, אבל ערים אלו לא היו ברבן יהודיות. הייתה בהן אכלוסיה לא יהודית, מסלמים ונוצרים רבים. היו גם ישובים עבריים רבים, אבל הם היו ישובים ולא ערים.

תל אביב הייתה עיר עברית והיו לה כל המאפיינים של עיר: קדם כל, השטח שלה. מאיר דיזנגוף לא ספר לכם, אבל כבר אז, בימים ההם, הוא הביא מתכנן ערים לתכנן את שטח העיר. נוסף על כך, היו בה מפעלים, בתי חרשת, חניות, שוקים, מוסדות תרבות וחנוך. כל אלה מאפשרים לתושבים כלם למצא עבודה, וגם מושכים אנשים מהישובים בסביבה.

[illegible][illegible]

כגשמת בראשית:
ישובים חדשים
בארץ ישנה

צפו בסרטון על תל מגדו:
הסרטון מספר על אתר ובו ממצאים מ-26 תקופות בהיסטוריה.

ישראל הארץ

- א.** למה המשיכו ובנו ישובים באותו מקום לארץ ההיסטוריה?
ב. איך, לדעתכם, התייחסו תושבי העיר לתקופות שקדמו להם?
 למה אין היום ישוב בתל מגדו?
ג. האם אתם מכירים את העבר של הישוב שלכם? האם זה מענין אתכם?

שלוש לכלם. איזו ארץ נפלאה יש לנו! ארץ הבנויה משכבות-שכבות של תקופות. רגע, רגע, אתם בודאי שואלים מי אני. שמי יצחק בן צבי, ואני הנשיא השני של מדינת ישראל. אבל לא באתי היום לדבר בתור נשיא המדינה אלא בתור חוקר ארץ ישראל, תחום מחקר שאהוב עלי במיוחד והקדשתי לו את מיטב זמני.

אתם יודעים, יש לנו ארץ מיוחדת. חיופה לאורך תקופות רבות כל כך, וכמעט בכל ישוב או לצד כל ישוב אפשר למצא ישוב עתיק מתקופה כלשהי בעבר.

אני מאמין בכל לבי שמי שזכה, כמונו, לבנות מחדש את ארץ ישראל, חייב להיות הראשון בגלוי העתיקות וההיסטוריה שחבויים בה. כשחקרתי את תולדות הארץ, גליתי דבר מעניין מאוד: יש ישובים רבים ששמרו על השם שלהם מתקופת התנ"ך ועד לתקופה שלנו. למשל, אשדוד היא עיר שמזכרת כבר בתנ"ך כאחת מערי הפלשתים. והנה, במקום קרוב לאשדוד מתקופת התנ"ך התקיים הישוב הערבי אסדוד. הישוב הזה התקיים עד למלחמת השחרור והקמת מדינת ישראל. במלחמת השחרור הצבא המצרי חדר לארץ במטרה לכבוש ולהשמיד את מדינת ישראל שרק קמה, והחזיק באסדוד. צה"ל הצליח להדף את הצבא המצרי, ובתוך כך ברחו תושבי הכפר הערבי. עשר שנים לאחר מכן הוקמה העיר אשדוד, והיום היא אחת הערים הגדולות בישראל.

לחיות בארץ שיש בה היסטוריה רבה כל כך - זה לא תמיד פשוט. לפעמים לפני שבונים בית או כביש מגלים שבאותו מקום יש עתיקות, וצריך לבנות אותם במקום אחר. לפעמים צריך למצא את הפתרון הנכון והישר ביותר ביחסים שבין הישובים העתיקים שנחרבו בחלק ממלחמה כזו או אחרת, לבין הישובים החדשים שקמו באותו מקום.

א. האם אתם מכירים מקומות נוספים בארץ שבהם יש 'שכבות היסטוריות' כאלו?
ב. במה, לדעתכם, צריך להתחשב יותר - במה שהיה בעבר או במה שיש בהווה? מדוע?

כתובת עקרון, Oren Rozen, ויקיפדיה

הריסת הכפר עאקיר

קרית עקרון, Amos Meron, ויקיפדיה

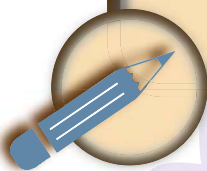
גלגולה של עקרון:

בתקופת התנ"ך היה ישוב פלשתי וישמו עקרון. הכתבת הזאת נמצאה בחפירות ארכאולוגיות, ועל פיה זהה המקום.

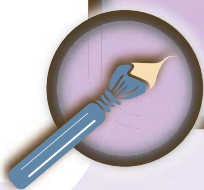
לפני כ-150 שנה התקיים הכפר עאקיר, כפר ערבי, בקרבת מקום (ולא באותו המקום בדיוק). הכפר שמר על השם התנ"כי, בשנוי קל.

כשבעים שנה לפני קום המדינה קנה הברון רוטשילד אדמות מהכפר עאקיר ויעד אותן לעולים. הם בונים עליה את המושבה עקרון, לימים - מזכרת בתיה (על שם אמו של רוטשילד).

עם קום המדינה, במלחמת העצמאות, נכבש הכפר הערבי ועל אדמותיו הוקמה המעברה (כנוי לישוב עולים זמני) עקרון. עם השנים התפתחה המעברה והיתה לעירה: קרית עקרון.

[illegible]

ሕይወት ጥፋት ማድረግ፡

גא/ק אמצואל: מרפז ופרופרה

הַבִּיטוּ בַּתְמוּנָה שֶׁל הָאָמֶן הַיִּשְׂרָאֵלִי יוֹסֵל בְּרָגְגָר:

מה אתם רואים בתמונה?

2. איזו דמות מושכת את העין יותר, הילדה באמצע או הילדות בצדדים?

3. איך הילדות בצדדים מתיחסות לילדה באמצע?

4. מָה, לְדַעְתְּכֶם, הַנוֹשֵׂא שֶׁל הַתְּמוּנָה?

5. מָה, לְדַעְתְּכֶם, מִרְכֵּז הַתְּמוּנָה?

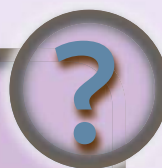
6. מַה הַקָּשֶׁר בֵּין הַמֶּרְכָּז הַזֶּה לַמָּה שֶׁמִּסְבִּיבוֹ?

ישורב הארץ

א. נְסִי לַחֲשֹׁב עַל מְקָרָה שֶׁהֲרֵגְשֶׁתֶם בּוֹ שְׂאֵתֶם בַּמֶּרְכָּז, שְׂכֵלֶם נוֹתְנִים לָכֶם תְּשׁוּמַת לֵב וּמַעֲרִיכִים אֶתְכֶם.

ב. נסו להזכר במקרה שהרגשתם בו שאתם עומדים בצד ומישהו אחר נמצא במרכז. מה הרגשתם?

תמונה זו מופיעה באתר של המשרד לפתוח הפריפריה, הנגב והגליל:

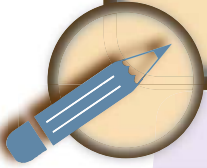
- א. מה היתרונות של החיים בנגב ובגליל, על פי הפתוב פאן?
- ב. מה אתם מעדיפים, להתגורר בעיר גדולה, צפופה ותוססת או במקום קטן, עם פחות אנשים וקרוב לטבע הפתוח? למה?
- ג. מדוע, לדעתכם, יש צורך לעודד אנשים לגור בנגב ובגליל?
- ד. מדוע, לדעתכם, אין פרסמת המעודדת אנשים לעבר לגור במרכז הארץ?

צילום: יצחק הררי

שלום, ילדים. שמי אורלי לוי-אבקסיס. כל חיי, מילדות וגם כשהייתי חברה בנסת, התגוררתי בעמק בית שאן, אזור המכנה 'פריפריה'. המלה פריפריה פרושה מה שמסביב, הרחק מהמרכז. בישראל המרכז הוא תל אביב, ירושלים והערים שסביבן, והפריפריה היא במיוחד הנגב והגליל. לאחר קום המדינה, כשרב התושבים הותיקים העדיפו להתגורר במרכז, התקבלה החלטה בממשלה להושיב את העולים החדשים בפריפריה. הערים שנבנו לעולים החדשים היו ללא תשתית כלכלית - לא היו מספיק תעשייה ומקומות עבודה. הצרוף הזה - אכלוסיות חלשות יחסית וחסר במקומות עבודה - גרם למצוקה בערים האלה, ועד היום יש שם אחוזים גבוהים יחסית של אנשים מבטלים - אנשים שאין להם מקום עבודה ומתקשים לפרנס את משפחותיהם. גם שרותי בריאות מתקדמים חסרים באזורים אלו, וכך ממצע תוחלת החיים שם נמוך בחמש שנים מתוחלת החיים במרכז. בחברת בנסת פעלתי רבות לנסות ולשפר את מציאות החיים בפריפריה. עם כל האתגרים האלה, יש לזכר שלפריפריה יש יתרונות גדולים: השקט והמרחבים שלעתים חסרים כל כך במרכז. אז בואו לפריפריה!

[illegible]

၂၀၁၆

[illegible]

**יְשׁוּבִים יְהוּדִים
וְעַרְבִים בְּיִשְׂרָאֵל**

پ/س / ک ۱۳۸۱

תורם התמונה: חיראא מסארווה, מתוך אתר פיקיויקי

הַתְּמוּנָה שֶׁלפִּנְיֵיכֶם צְלֵמָה בְּטִיבָה.

א. במה שונה שכונת מגורים זו משכונת מגוריהם?

ב. האם בקרתם בעבר בשכונת מעין ז'ז? אם כן, שתפו מתי היה הדבר; אם לא,

הָאֵם יֵשׁ לָכֶם הַסֵּבֶר מִדּוֹעַ לֹא בִּקְרָתֶם בְּשִׁכּוּנָה כְּזֹאת עַד כֹּה?

במדינת ישראל רב האזרחים יהודים וכרבע מהאזרחים הם ערבים הנחלקים לקבוצות: מסלמים, נוצרים, בדואים, דרוזים ועוד. במרבית הערים והישובים בישראל מתגוררים יהודים או ערבים. ערים שמתגוררים בהן יהודים וערבים מכנות: 'ערים מעורבות'. אפשר לכנות 'ערים מעורבות' גם ערים רבות אחרות: עיר שיש בה יהודים חלונים ויהודים חרדים, עיר שיש בה תושבים עניים ותושבים עשירים, וכדומה. ובכל זאת, לא מכנים בשם הזה את כל אותן ערים, פיון שהצרוף הזה מתקים בישובים רבים בישראל. לעמת זאת, אין הרבה ישובים בישראל שמרכבים מקבוצה גדולה של יהודים וקבוצה גדולה של ערבים.

צילום דרור כץ

שלום ילדים, שמי שמעון לנקרי ואני ראש העיר עכו זה 14 שנים. העיר עכו היא בירת הגליל המערבי. עכו אוצרת בתוכה אתרים קסומים ומדהימים. בעכו, עיר תרבותית הים התיכון, מתגוררים זה לצד זה יהודים וערבים, והם חיים בהרמוניה ובדו-קיום. עכו היא עיר בעלת עבר היסטורי עשיר ומפאָר ומיצגת רב-תרבותיות ורב-לשוניות.

המשג 'חיים משתפים' הוא לא עוד סיסמה, אלא מישם אצלנו בעכו הלכה למעשה. כדי לשמר על מרקם היחסים העדין בין יהודים וערבים אנו מקפידים לשמר על כבוד הדדי, להכיר בשונות של כל אחד ואחד, ולחיות יחדו בשלום. עכו היא עיר של סובלנות.

- א. האם אתם גרים ביישוב שיש בו ערוב אכלוסיות? אילו אכלוסיות? מה דעתכם על החיים ביישוב שכזה?
- ב. אילו אתגרים יש, לדעתכם, בעיר מעורבת?
- ג. מה צריך לעשות כדי לקרב בין יהודים וערבים בישראל, ולא רק בערים המעורבות?

מפגש קרוב לכבות בין תלמידים יהודים מבית הספר על שם בן גוריון ותלמידים ערבים מבית הספר אל-עומרייה: ביום חמישי בשבוע שעבר ארחו תלמידי כתות ד בבית הספר על שם בן גוריון את תלמידי בית הספר הערבי אל-עומרייה. ליאורה ירמיהו, מנהלת בית הספר, מספרת: "במנהלת בבית ספר בעיר מעורבת אני יכולה לומר, שמערכת החינוך היא צמת מרכזי המשפיע יותר מכל על התגבשות מטרות בחברה הישראלית. במערכת החינוך ברמלה לומדים זה לצד זה ילדים מהמגזר היהודי והערבי בבתי ספר נפרדים ובבתי ספר משתפים. מערכת החינוך צריכה לעשות מאמץ לסלל את הדרך לדיאלוג (דו-שיח), ללכידות חברתית והתייחסות אמפטית (עם רגישות למצבו של האחר) בין היהודים והערבים".

